

6.6.2014

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry
toiminnanjohtaja Mari Ahonen-Walker
Asemapäällikönkatu 1
00520 Helsinki
tyopajayhdistys@tpy.fi
www.tpy.fi

TPY:n lausunto, joka koskee

TEM/529/00/00.04.01/2013: luonnos HE laiksi työllistymistä edistävästä moniammatillisesta yhteispalvelusta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

TPY pitää kannattavana työllistymistä edistävän moniammatillisen yhteispalvelun kehittämistä. Ihmisten elämänkulut ovat yksilöllistyneet ja monimuotoistuneet niin, etteivät perinteiset yhden sektorin palvelut ole aina riittäviä, vaan tarvitaan myös monialaista ja -ammatillista yhteistyötä. Luonnoksen 2§ perusteluissa listattu **laaja palvelukirjo on hyvä lähtökohta** olemassa olevan yhteispalvelun edelleen kehittämiseksi.

Sen sijaan luonnoksen 3§ ohjautumisen perusteita tulee muuttaa ja laventaa. TPY:n mielestä yhteispalveluun **ohjautumisen lähtökohtana tulee yksiselitteisesti olla asiakkaan monialaisen ja -ammatillisen tuen tarve**, eikä nyt linjauksena olevat työttömyyden kesto ja etuuteen liittyvät aikaraamit ja näkökohdat. Luonnoksesta ei myöskään tule ilmi nykyisessä työvoiman palvelukeskus -mallissa mahdollinen toissijainen ohjautuminen, jolla tarkoitetaan niiden henkilöiden ohjautumista palveluun, joiden työttömyys uhkaa pitkittyä ja jolle työhallinnon tai kunnan palvelut olivat yksinään riittämättömiä. TPY kysyykin, miksi ehdotuksessa pidetään kiinni pitkistä odotusajasta, jos palvelutarve huomataan jo aiemmin, ja erityisesti jos myös asiakas itse on motivoitunut osallistumaan. TPY pitää kuitenkin **hyvänä esityksen lähtökohtaa, jossa yhdenjaksoisen työttömyyden kriteerin täyttymisen kannalta ei ole merkityksellistä, onko henkilö työnhakijana TE-toimistossa tai mitä etuutta hän mahdollisesti saa**.

Kolmas keskeinen seikka, johon TPY kiinnittää huomiota, on palvelun saatavuus ja saavutettavuus. Nykyisellään työllistymistä edistävää moniammatillista palvelua on saatavilla 37 keskuksessa 15 työ- ja elinkeinotoimiston alueella, ja näiden palveluiden piirissä on 124/304 Manner-Suomen kunnista. Luonnoksessa todetaan, että jokaisen työ- ja elinkeinotoimiston alueella olisi vähintään yksi yhteispalvelua tarjoava piste, mutta kunkin alueen erillisten pisteiden määrä tarkistetaan toimijoiden neuvotteluiden perusteella. Luonnoksessa tarvittavien toimipisteiden määrän arvioinnin painopiste on yksiköiden riittävän laajassa asiakasvoilyymissä. TPY muistuttaa, että **palveluiden saavutettavuus** on myös merkittävä näkökohta palveluiden tarjontaa pohdittaessa. Palveluiden tavoiteltu kohdejoukko tarvitsee **henkilökohtaista ja kasvokkaista palvelua tilanteensa edistämiseksi**. Kokonaisuudessaan palvelut ovat keskittymässä maakunnallisiin keskuksiin, mutta moniammatillisten yhteispalveluiden tarpeessa olevat eivät asu yksinomaan niissä ja matkojen pituus ja/tai julkisen liikenteen puuttuminen ei saa olla esteenä palveluun osallistumiselle. TPY kysyykin, kuinka taataan moniammatillisten työllistymistä edistävien palveluiden saatavuus ja saavutettavuus valtakunnallisesti? Voidaanko niiden palveluita toteuttaa myös jalkautuvalla työotteella niin, että tarvittaessa työntekijät liikkuvat eri työ- ja elinkeinotoimistojen alueilla myös varsinaisten palvelupisteiden ulkopuolella?

Lopuksi huomio liittyy **tiedon liikkumiseen**. Yleisesti ottaen **valtion ja kuntien välinen** asiakkaisiin liittyvän tiedon liikkumattomuus on haaste pitkäaikaistyöttömien palveluissa. Asia vaatisi selvitystä ja kehittämistä laajemminkin. Työllistymistä edistävien moniammatillisten palveluihin liittyvä asiakasrekisteri on keskeinen väline yhteisen työn toteuttamisessa ja tässä tarvittavan tiedon kokoaminen yhteiseen rekisteriin on perusteltua palvelun laadun takaamiseksi.